

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 574/2023
20.06.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Мирољуба Томића, Тајане Вуковић, Биљане Синановић и Дубравке Дамјановић, чланова већа, са саветником Маријом Рибарић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др, због продуженог кривичног дела тешка крађа у саизвршилаштву из члана 204. став 1. тачка 1) у вези члана 33. Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Бранислава Костића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Лозници 2К бр. 343/21 од 29.11.2022. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1-81/23 од 06.03.2023. године, у седници већа одржаној дана 20.06.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ, као основан, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Бранислава Костића, а по службеној дужности и у односу на окривљеног ББ – чл. 488. ст. 2. ЗКП, па се **УКИДАЈУ** правноснажне пресуде Основног суда у Лозници 2К бр. 343/21 од 29.11.2022. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1-81/23 од 06.03.2023. године и предмет **ВРАЋА** Основном суду у Лозници на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лозници 2К бр. 343/21 од 29.11.2022. године окривљени АА и ББ оглашени су кривим да су као саизвршиоци извршили по једно продужено кривично дело тешка крађа из члана 204. став 1. тачка 1) у вези члана 33. и 61. Кривичног законика, па су им изречене условне осуде тако што су им утврђене казне затвора у трајању од по 1 године и истовремено је одређено да се утврђене казне затвора неће извршити уколико окривљени у року проверавања од 1 године од дана правноснажности пресуде не изврше ново кривично дело. Оштећена Српска Православна црква „Свети пророк Илија“ из Текериша и Предузеће за путеве Ваљево су упућени да свој имовинскоправни захтев остваре у парничном поступку, а окривљени су обавезани да суду плате на име паушала износ од по 7.000,00 динара у року од 60 дана од дана правноснажности пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1-81/23 од 06.03.2023. године одбијене су као неосноване жалбе бранилаца окривљених АА и ББ и пресуда Основног суда у Лозници 2К бр. 343/21 од 29.11.2022. године је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Бранислав Костић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев за заштиту законитости, правноснажне пресуде преиначи и окривљеног АА ослободи од оптужбе или да правноснажне пресуде укине и списе предмета врати првостепеном суду на поновни поступак и одлучивање.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП), и у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је по оцени навода изнетих у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

По налажењу Врховног суда основано бранилац окривљеног АА у поднетом захтеву за заштиту законитости указује да је побијаним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, односно да се пресуда заснива на доказу на коме се по одредбама овог Законика не може заснивати, при чему као незаконит доказ означава записнике о саслушању окривљеног АА Ку број: 5246/13 ПС Лозница од 12.12.2013. године и окривљеног ББ у ПС Лозница дана 18.12.2013. године.

Наиме, из списка предмета произилази да су записници о саслушању тада осумњичених АА и ББ сачињени од стране овлашћеног службеног лица Полицијске станице Лозница при чему у записницима нису унета изричита изјашњења окривљених да ли ће узети браниоца по свом избору, нити је на записницима констатовано да су окривљени упозорени да ће им бити постављени браниоци по службеној дужности ако сами не изаберу браниоца, већ је само наведено да им је омогућен поверљив разговор који је надзиран гледањем, а не слушањем, на који начин очигледно није испоштована одредба члана 85. ЗКП која регулише претпоставке за саслушање окривљеног и у ставу 2. прописује да ће се окривљеном саопштити и омогућити да користи права из члана 68. став 1. овог Законика, а упозориће се и на дужности које има (члан 70.) и на последице ако их не испуни. Ставом 3. члана 85. ЗКП прописано је да ће се окривљени позвати да се изричито изјасни о томе да ли ће узети браниоца по свом избору уз упозорење да ће му ако не изабере браниоца, у случају обавезне одбране, бити постављен бранилац по службеној дужности у складу са одредбама овог Законика, а ставом 5. истог члана прописано је да ако окривљени није поучен или му није омогућено да користи права из става 2. овог члана или изјава окривљеног из става 3. овог члана о присуству браниоца није унета у записник или ако је поступљено противно ставу 4. овог члана или ако је исказ окривљеног добијен противно члану 9. овог Законика, на исказу окривљеног не може се засновати судска одлука. У

конкретном случају окривљени не само што се нису изричито изјаснили у погледу права да себи ангажују браниоце него се нису изјаснили ни у погледу чињенице да ли су сагласни да их бране постављени браниоци по службеној дужности.

Имајући у виду наведене законске одредбе, по налажењу Врховног суда основано се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА указује да је побијаним правноснажним пресудама учињена повреда закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, коју повреду није отклонио другостепени суд доносећи побијану другостепену одлуку у поступку по жалби на првостепену пресуду, иако је на ову повреду закона у својој жалби указивао бранилац окривљеног.

Следствено напред наведеном, Врховни суд је усвојио као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Бранислава Костића и на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП укинуо побијане правноснажне пресуде и списе предмета вратио Основном суду у Лозници на поновно одлучивање у смислу разлога изнетих у овој пресуди, при чему ће суд у поновном поступку имати у виду примедбе из ове пресуде, поступити по истима и отклонити повреду закона на коју му је указано овом пресудом, након чега ће бити у могућности да донесе правилну и на закону засновану одлуку за коју ће дати јасне, конкретне и аргументоване разлоге.

Како је одредбом члана 489. став 2. ЗКП предвиђено да ће Врховни суд ако нађе да разлози због којих је донео одлуку у корист окривљеног постоје и за којег од саоптужених, у погледу којег није поднет захтев за заштиту законитости, поступити по службеној дужности као да такав захтев постоји (*beneficium cohaesionis*), то је Врховни суд поступајући по службеној дужности у смислу одредбе члана 489. став 2. ЗКП укинуо напред наведене правноснажне пресуде и у односу на окривљеног ББ, налазећи да разлози због којих је донео одлуку у корист окривљеног АА постоје и у односу на окривљеног ББ, те је и у односу на овог окривљеног применом одредбе члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП одлучио као у изреци ове пресуде.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар – саветник
Марија Рибарић, с.р.**

**Председник већа – судија
Бата Цветковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**